

ТЕЛЄТОВ О. С.,

д. е. н., професор,

професор кафедри публічного управління та адміністрування,

МАЙДАНЕВИЧ С. В., СТЕЦЕНКО Б. М.

магістранти кафедри публічного управління та адміністрування,

Сумський національний аграрний університет, м. Суми

УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В НЕВИРОБНИЧІЙ СФЕРІ

У невикробничих сферах сучасних розвинених суспільств, до яких належать освітянська та наукова діяльність, банківська сфера, система охорони здоров'я та ін., зростають тенденції до інтегрованого обслуговування населення, яке є досить новим явищем у ринковому середовищі України, спрямованим за допомогою інноваційних технологій у тому числі на розширення популяризації об'єднаних територіальних громад (ОТГ), районів, областей, регіонів та країни в цілому для подальшого їх сталого економічного розвитку. Щоб не залишитися поза межами світової спільноти країни світу мають постійно генерувати нові підходи для свого соціально-економічного розвитку [1], вміти належним чином позиціонувати себе, просувати свої активи на різноманітних напрямках людської життєдіяльності. В умовах децентралізації управління в освітянській та науковій діяльності, банківській сфері, системі охорони здоров'я та ін. актуальними є нові підходи до їх адміністрування.

Зміни, які останнім часом відбулися в світі, з одного боку накладають обмеження на управлінську та адміністративну діяльність, а з іншого сприяють їх реформуванню та вдосконаленню з погляду роботи в *online*-форматі. В системі освіти на перший погляд відбулося найменше змін: більшість загальноосвітніх шкіл залишилася на місці, час перебування у школі, кількість учнів у класах, шкільні програми з фундаментальних предметів майже не змінилися, кількість закладів вищої освіти (ЗВО) стабілізувалася й практично в усіх регіонах можна отримати саме ту спеціальність, яку забажаєш, хоч у виборі навчальних дисциплін ЗВО одержали певну самостійність. Суттєвіші зміни останнім часом відбулися в системі охорони здоров'я. Оскільки середня тривалість життя у світі збільшилася, зокрема в ЄС вона досягла 80 років, збільшилася і кількість серцево-судинних захворювань, хронічно хворих людей, летальних наслідків від епідемій тощо. Населення змушене звикати і до інституту сімейних лікарів, до яких можна зареєструватися без прив'язки до конкретної дільниці, бо відвідування дільничним лікарем хворої людини фактично скасоване. Найістотніші перетворення відбулися в банківській сфері. Людина може обрати для одержання заробітної плати, стипендії, пенсії та спеціальних виплат, заощадження коштів, отримання кредиту та проведення інших операцій будь-який банк. В Україні діють як десятки вітчизняних банків («Ощадбанк», «Приватбанк» та інші), так і міжнародні банки, найпоширенішим з яких серед українців є АТ «Райфайзен БАНК Аваль». Тому не дивно, що

банківський сектор став однією з найбільш інтегрованих економічних галузей України до фінансової системи ЄС [2]. На сьогодні банківська діяльність є кровоносною системою соціально-економічної діяльності людини. Так, уже розроблено вимоги до інформаційного забезпечення банками клієнтів щодо фінансових послуг та методичні рекомендації із розгляду звернень та проведення особистого прийому клієнтів у банках України.

В сучасних умовах формування ключової ідеї певної сфери зумовлює принципи управління та адміністрування нею. Для цього бажано застосувати такий методичний підхід – експерти формують ідею в обсязі 1–2 сторінок, а потім скорочують текст до однієї фрази (на кшталт журналістського досвіду згортання тексту): 1–2 сторінки – абзац – велике речення – фраза, що скорочується до *слогана*, у якому формується *місія (мета)* управління, до якої прагнутимемо. Наприклад, “Дбаємо про сучасні освіту і науку”, “Для України важливе здоров’я кожної людини”, «Банківська сфера – запорука матеріального достатку кожного» та т. ін. Для поширення у публічних місцях може бути сформований графічний бренд, який створює візуальний образ, що відображає сенс сформульованої ідеї. Тут важливими є будь-які вдало обрані носії реклами, PR-технології, комунікаційні інтернет-ресурси та інші форми і засоби.

Тобто сучасне управління та адміністрування в невиробничій сфері здійснюється та трьох рівнях: 1) безпосередньо з учнями, студентами та слухачами в навчальних закладах, з пацієнтами в лікувальних закладах, при обслуговуванні клієнтів у банківській сфері тощо; 2) в педагогічних колективах, з медичним персоналом, фінансистами й банківськими службовцями та т. ін.; 3) між міністерствами, головними офісами та відповідними управліннями у регіонах і окремими навчальними закладами, лікарнями та відділеннями банків.

Всесвітня пандемія та військові дії значною мірою спонукають менеджерів невиробничої сфери до дій (вдосконалення якості послуг, вирішення соціальних та деяких економічних питань, вдалішого управління та т. ін.) [3], що стимулюватиме розвиток науки, підвищить рівень освіченості кожної людини, збільшить тривалість життя населення тощо.

Отже розгортання процесів інтеграції у невиробничій сфері на сучасному етапі, побудоване на принципах комплексності управління та адміністрування, є сукупністю стандартних та інноваційних методів, які впливають на населення країни, виокремлюють кожну із відповідних сфер від інших, стають запорукою її ефективної діяльності й в перспективі позиціонуватимуть Україну як привабливу для життя державу.

Список використаних джерел:

1. Супрун С. А. Вплив всесвітньої пандемії COVID-19 на розвиток об’єднаних територіальних громад. *Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ* (26–29 квітня 2022 р.). Суми, 2022. С. 205.
2. Офіційний сайт НБУ: Електронний ресурс: Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/>
3. Макаренко Л. М., Бойко С. В. Сучасні тенденції ринкових маркетингових комунікацій в умовах пандемії COVID-19. *Сучасний маркетинг: тренди, інновації*,

інструменти : монографія / за заг. ред.. Є. В. Ромата та С. Ф. Смеричевського. Київ : Студцентр, 2021. С. 99–110.